

araştırma dergisi

Cilt 17, Sayı 29, Haziran 2026

Editörden

Gamze YÜCESAN-ÖZDEMİR

v

Araştırma Makaleleri

Türkiye’de Platform Kooperatifçiliği: Dijital Ekonomide Demokratik Bir Alternatif Arayışı

Esra Nur Kazar

001

Türkiye’de Gazetecilerin Çalışma Koşulları Üzerine Yapılan Makale ve Tezlerin Bibliyometrik İncelemesi (2000–2025)

Vahdet Mesut Ayan

027

Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolleri ve Otoriter Korporatizm: Türkiye’de Toplu Pazarlığın Merkezileşmesi Üzerine Bir Değerlendirme

Erkan Kıdak

051

Refah Devleti Paradigmalarının Adil Geçiş Uyum Kapasitesi: Teorik Bir Karşılaştırma ve Türkiye Örneği

Kübra Yavuz

071

Klinik Sosyoloji Bağlamında Kamu İktisadi Teşebbüsleri’nde (KİT) Çalışan Taşeron İşçilerin Sorunlarının İncelenmesi: Tespitler ve Analizler

Soner Kavuncuoğlu, İpek Özkal Sayan

097

Kırsal Dönüşümün Farklı Ritimleri: Ayvacık’ta Emek, Bakım ve Gündelik Yaşam

Burcu Saka

119

Çay Tarımında Yarıcı Kadın Emeği, Toplumsal Yeniden Üretim ve Birikim

Nihan Çiğerci Ulukan

137

Kitap İnceleme

“Büyük Madenci Yürüyüşü” Sonrası Zonguldak: Geleneksel bir Sanayi Kentinin Neoliberal Kapitalizmle İmtihanı

Meriç Kırmızı

157

ASOS INDEX

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL / COPERNICUS ULUSLARARASI İNDEKS

DİSK/Genel-İş Emek Araştırma Dergisi **ULAKBİM (ULUSAL)**, **ASOS INDEX (ULUSAL)**
INDEX COPERNICUS (ULUSLARARASI) İndeksleri tarafından taranmaktadır.

Haziran ve Aralık aylarında yılda iki kez yayımlanır.

İletişim: Mustafa Kemal mh. 2147 sk. No:2 Çankaya/Ankara, Tel: 0312 3091547,
Faks: 0312 3091046

E-posta: emekarastirma@genel-is.org.tr, www.emekarastirma.org.tr

Genel-İş Emek Araştırma Dergisi (GEAD) sosyal bilimlerin her alanından emek ve sınıf tartışmasını merkeze alan bilimsel makalelere yer verir.

Türkçe makaleler yayımlayan Genel-İş Emek Araştırma Dergisi (GEAD) hem iki hakemin, hem de yazarın değerlendirme süreci boyunca gizli kaldığı hakemli bir dergidir.

araştırma dergisi

Volume 17, Issue 29, June 2026

From the Editor

Gamze YÜCESAN-ÖZDEMİR

v

Research Articles

Platform Cooperativism in Turkey: A Search for a Democratic Alternative in the Digital Economy

Esra Nur Kazar

001

A Bibliometric Analysis of Articles and Graduate Theses on Journalists' Working Conditions in Turkey (2000–2025)

Vahdet Mesut Ayan

027

Centralization of Public Sector Collective Bargaining and Authoritarian Corporatism: Framework Agreement Protocols in Türkiye

Erkan Kıdak

051

The Capacity of Different Welfare Regimes to Adapt to a Just Transition: A Theoretical Comparison and the Case of Turkey

Kübra Yavuz

071

Examining the Problems of Subcontracted Workers Employed in Public Economic Enterprises (KİT) in the Context of Clinical Sociology: Findings and Analyses

Soner Kavuncuoğlu, İpek Özkal Sayan

097

Rural Transformation, Women's Labour and Social Reproduction

Burcu Saka

119

Women's Sharecropping Labor, Social Reproduction, and Capital Accumulation in Tea Production

Nihan Çiğerci Ulukan

137

Book Review

Zonguldak after the Great Miners' March: The Encounter of a Traditional Industrial City with Neoliberal Capitalism

Meriç Kırmızı

Editörden

Kapitalizm üretim süreçlerini, emeğin örgütlenme biçimlerini, toplumsal yeniden üretimi ve yaşamın bütünü-nü sürekli yeniden kuruyor. Dijitalleşme, güvencesizleşme, kırsal çözülme ve kamunun yeniden yapılandırılması gibi başlıklar birbirinden bağımsız süreçler değil, sermaye birikiminin güncel uğraklarıdır. Bu nedenle emek araştırmaları, çalışma yaşamının dar sınırlarına hapsolmadan emeğin üretildiği, yeniden üretildiği ve mücadele ettiği bütün toplumsal alanlara yönelmek zorundadır.

Emek Araştırma Dergisi'nin son sayısı da bu yaklaşımla emeğin güncel dönüşümünü farklı ölçeklerden ve farklı kuramsal yaklaşımlardan ele alan yedi özgün çalışmayı bir araya getiriyor. Sayımızda yer alan makaleler, emek süreçlerinin ekonomik, siyasal, toplumsal ve mekansal boyutlarını görünür kılarak günümüz kapitalizminin farklı veçhelerine ışık tutuyor.

Esra Nur Kazar tarafından kaleme alına *Türkiye'de Platform Kooperatifçiliği: Dijital Ekonomide Demokratik Bir Alternatif Arayışı* başlıklı ilk makalede, platform kapitalizminin yarattığı güvencesiz emek rejimine karşı geliştirilen platform kooperatifçiliği modeli tartışılıyor. Dijital teknolojilerin sermaye lehine değil, kolektif mülkiyet ve demokratik yönetim temelinde nasıl yeniden örgütlenileceğine ilişkin kapsamlı bir kuramsal çerçeve sunan çalışma, dijital ekonomiye alternatif arayışlara önemli katkılar sağlıyor.

İkinci makalemiz *Türkiye'de Gazetecilerin Çalışma Koşulları Üzerine Yapılan Makale ve Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik İncelemesi (2000-2025)* başlığını taşıyor. Vahdet Mesut Ayan imzalı makalede, gazeteci emeği üzerine son yirmi beş yılda üretilen akademik literatür sistematik biçimde haritalandırılıyor. Çalışma, dijitalleşme, güvence-

sizleşme ve prekaryalaşma ekseninde gelişen araştırmaları değerlendirirken, literatürdeki boşlukları da görünür hale getirerek medyada emek çalışmalarına önemli bir metodolojik katkı sunuyor.

Soner Kavuncuoğlu ve İpek Özkal Sayan'ın birlikte kaleme aldığı *Klinik Sosyoloji Bağlamında Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nde (KİT) Çalışan Taşeron İşçilerin Sorunlarının İncelenmesi* başlıklı çalışma ise taşeronlaşmanın yalnızca çalışma ilişkilerini değil, işçilerin gündelik yaşamlarını ve psikososyal deneyimlerini de nasıl dönüştürdüğünü ortaya koyuyor. Klinik sosyoloji yaklaşımını saha araştırmasıyla buluşturan çalışma, neoliberal dönüşümün emek üzerindeki çok katmanlı etkilerini bütünlüklü biçimde analiz ediyor.

Dördüncü makalemiz Burcu Saka'nın *Kırsal Dönüşüm, Kadın Emeği ve Toplumsal Yeniden Üretim* başlıklı makalesidir. Yazar, Ayvacık kırsalında gerçekleştirdiği karşılaştırmalı alan araştırması üzerinden kırsal dönüşümün kadın emeği ve bakım ilişkileri üzerindeki etkilerini inceliyor. Çalışma, aynı makro dönüşümlerin farklı yerelliklerde farklı toplumsal yeniden üretim örüntüleri yarattığını göstererek kırsal emek çalışmalarına özgün bir katkı sunuyor.

Erkan Kıdak tarafından kaleme alınan *Kamu Toplu Pazarlığının Merkezileşmesi ve Otoriter Korporatizm: Türkiye'de Çerçeve Anlaşma Protokolleri* başlıklı çalışması ise kamu toplu pazarlığında giderek belirleyici hale gelen çerçeve anlaşma protokollerini otoriter korporatizm perspektifiyle ele alıyor. Makale ücret politikalarının merkezileşmesini, sendikal özerkliğin sınırlandırılmasını ve devlet-sendika ilişkilerinin yeniden yapılandırılmasını kapsamlı biçimde tartışıyor.

Kübra Yavuz'un *Refah Devleti Paradigmalarının Adil Geçiş Uyum Kapasitesi: Teorik Bir Karşılaştırma ve Türkiye Örneği* başlıklı makalesi ise iklim krizi ve sosyal politika ilişkisini refah devleti kuramı çerçevesinde ele alıyor. Farklı refah rejimlerinin adil geçiş kapasitesini karşılaştıran çalışma, Türkiye'nin mevcut sosyal politika yapısının iklim krizinin yarattığı dönüşümleri karşılamadaki sınırlılıklarını ortaya koyarken hak temelli bir eko-sosyal politika perspektifinin gerekliliğine dikkat çekiyor.

Sayının son makalesi olan *Çay Tarımında Yarıcı Kadın Emeği, Toplumsal Yeniden Üretim ve Birikim* başlıklı çalışma ise Nihan Ciğerci Ulukan'ın imzasını taşıyor. Yazar, Doğu Karadeniz'de çay üretiminde yarıcılık ilişkilerini kadın emeği ekseninde yeniden değerlendiriyor. Kadın emeğinin üretim ile toplumsal yeniden üretim arasındaki görünmeyen bağlarını açığa çıkaran makale, tarımsal emek rejimlerinin toplumsal cinsiyet boyutunu görünür kılıyor.

Bu sayıda ayrıca İbrahim Gündoğdu ve Sadık Kılıç'ın derlediği *Büyük Madenci Yürüyüşü Sonrası Zonguldak: Geleneksel Bir Sanayi Kentinin Neoliberal Kapitalizmle İmtihamı* adlı kitaba ilişkin bir kitap incelemesi de yer alıyor. Meriç Kırmızı'nın kaleme aldığı inceleme, Zonguldak'ın sanayisizleşme sürecini, neoliberalizmin bir sanayi kentinde yarattığı ekonomik, toplumsal ve mekansal dönüşümler ekseninde ele alan bu kolektif çalışmanın özgün katkılarını değerlendiriyor. Aynı kentte çalışan akademisyenlerin ortak emeğiyle ortaya çıkan kitabın, emek tarihi, kent çalışmaları ve neoliberal dönüşüm literatürüne yaptığı katkılar ayrıntılı biçimde tartışılıyor, kitabın sanayi sonrası kentlerin geleceğine ilişkin eleştirel tartışmalar açısından taşıdığı önem ortaya konuyor.

Bu sayı, farklı disiplinlerden gelen çalışmalar aracılığıyla emeğin güncel sorunlarını ortak bir araştırma gündemi içinde buluşturuyor. Dijital platformlardan kırsala, gazetecilikten kamu istihdamına, sendikal ilişkilerden sosyal politikaya uzanan geniş bir yelpazede yürütülen tartışmalar, emeğin dönüşümünü anlamanın disiplinlerarası ve eleştirel bir bakışı zorunlu kıldığını bir kez daha ortaya koyuyor.

Emek Araştırma Dergisi olarak bu sayının emek çalışmaları alanındaki tartışmaları derinleştirmesini, yeni araştırmalara ilham vermesini ve emeğin güncel sorunlarına ilişkin eleştirel düşünciyi güçlendirmesini diliyor, katkı sunan yazarlarımıza ve hakemlerimize teşekkür ediyoruz. Herkese iyi okumalar.

Prof. Dr. Gamze Yücesan Özdemir